ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

მეთორმეტე გამოცემა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სსაკ. კ. ა. (გ) ც. კ-თან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის
ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალი

თბილისი

ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

თარგმანი
მეთერთმეტე რუსული გამოცემიდან

სახელმწიფო გამომცემლობა
პოლიტიკური ლიტერატურის სექტორი
1 9 5 1

სამეურნეო მუშაკთა ამოცანების შესახებ

სიტყვა სოციალისტური მრეწველობის მუშაკთა პირველ სრულიად საკავშირო კონფერენციაზე 1931 წ. 4 თებერვალს

ამხანაგებო! თქვენი კონფერენციის მუშაობა დასასრულს უახლოვდება. ახლა თქვენ მიიღებთ რეზოლუციებს. ეჭვი არ მეპარება, რომ ეს რეზოლუციები ერთხმად იქნება მიღებული. ამ რეზოლუციებში, — მე მათ ვიცნობ ცოტათი, — თქვენ იწონებთ მრეწველობის საკონტროლო ციფრებს 1931 წლისათვის და ვალდებულებას კისრულობთ შეასრულოთ ისინი.

ბოლშევიკის სიტყვა სერიოზული სიტყვაა. ბოლშევიკები მიჩვეული არიან შეასრულონ ის დაპირებანი, რომლებსაც ისინი იძლევიან. მაგრამ რას ნიშნავს იკისრო 1931 წლის საკონტროლო ციფრების შესრულების ვალდებულება? ეს ნიშნავს — უზრუნველყო სამრეწველო პროდუქციის საერთო ზრდა 45 პროცენტით. ეს კი ძალიან დიდი ამოცანაა. უფრო მეტიც. ასეთი ვალდებულება ნიშნავს, რომ თქვენ არა მარტო იძლევით დაპირებას — ჩვენი ხუთწლედი შეასრულოთ 4 წელიწადში, — ეს უკვე გადაწყვეტილი საქმეა, და აქ არავითარი რეზოლუცია აღარ არის საჭირო, — **ეს ნიშნავს, რომ თქვენ პირობას იძლევით შეასრულოთ იგი 3 წელიწადში მრეწველობის ძირითად, გადამწყვეტ დარგებში.**

ეს კარგია, რომ კონფერენცია პირობას იძლევა შეასრულოს 1931 წლის გეგმა, შეასრულოს ხუთწლედი სამ წელიწადში. მაგრამ ჩვენ ჰკუა გვასწავლა «მწარე გამოცდილებამ». ჩვენ ვიცით, რომ დაპირება ყოველთვის როდი სრულდება. 1930 წლის დასაწყისშიც მოცემული იყო ასეთი დაპირება, რომ შეასრულებდნენ წლიურ გეგმას. მაშინ ჩვენი მრეწველობის პროდუქცია 31 — 32 პროცენტით უნდა გადიდებულიყო. მაგრამ დაპირება არ იქნა შესრულებული მთლიანად. სამრეწველო პროდუქციის ზრდა 1930 წელს ნამდვილად შეადგენდა 25 პროცენტს. ჩვენ უნდა დავსვათ კითხვა: იგივე ხომ არ განმეორდება წელსაც? ჩვენი მრეწველობის ხელმძღვანელები, მუშაკები ახლა იძლევიან დაპირებას, რომ ისინი 1931 წელს

45 პროცენტით გაადიდებენ მრეწველობის პროდუქციას. მაგრამ **რა გარანტიაა,** რომ დაპირება შესრულდება?

რა არის საჭირო იმისათვის, რომ შევასრულოთ საკონტროლო ციფრები, რომ გავზარდოთ პროდუქცია 45 პროცენტით, რომ შევაღწიოთ ხუთწლედის შესრულებას არა 4 წელიწადში, არამედ ძირითად და გადამწყვეტ დარგებში — 3 წელიწადში?

ამისათვის საჭიროა ორი ძირითადი პირობა.

ერთ-ერთი, საჭიროა, რომ იყოს ამის რეალური ან, როგორც ჩვენში ამბობენ, «ობიექტური» შესაძლებლობანი.

მეორეც, საჭიროა, რომ იყოს ჩვენი საწარმოებისათვის ისეთი ხელმძღვანელობის გაწევის სურვილი და უნარი, რომ ეს შესაძლებლობანი განხორციელდეს.

იყო თუ არა ჩვენში შარშან «ობიექტური» შესაძლებლობანი გეგმის მთლიანად შესრულებისათვის? დიახ, იყო. უდავო ფაქტები მოწმობენ ამას. ეს ფაქტები მდგომარეობენ იმაში, რომ გასული წლის მარტსა და აპრილში მრეწველობის პროდუქცია გაიზარდა 31 პროცენტით წინა წელთან შედარებით. იბადება კითხვა, რატომ ვერ შევასრულეთ მთელი წლის გეგმა? რამ შეგვიშალა ხელი? რა გვაკლდა? **გვაკლდა არსებულ შესაძლებლობათა გამოყენების უნარი. გვაკლდა ქარხნების, ფაბრიკების, მაღაროების მიმართ სწორი ხელმძღვანელობის უნარი.**

ჩვენ გვქონდა პირველი პირობა: «ობიექტური» შესაძლებლობანი გეგმის შესრულებისათვის. მაგრამ ჩვენ არ გვქონდა საკმაოდ მეორე პირობა: წარმოების მიმართ ხელმძღვანელობის უნარი. და სწორედ იმიტომ, რომ გვაკლდა საწარმოთა მიმართ ხელმძღვანელობის უნარი, — სწორედ ამიტომ გეგმა ვერ შესრულდა. 31 —32 პროცენტის ნაცვლად ზრდა მხოლოდ 25 პროცენტს უდრის.

რა თქმა უნდა, 25 პროცენტით **ზრდა** დიდი საქმეა. არც ერთ კაპიტალისტურ ქვეყანას არ ჰქონია 1930 წელს და არა აქვს ამჟამად პროდუქციის **ზრდა.** უკლებლივ ყველა კაპიტალისტურ ქვეყანაში ხდება წარმოების მკვეთრი **დაცემა.** ასეთ პირობებში 25 პროცენტით **ზრდა** დიდი ნაბიჯია წინ. მაგრამ ჩვენ უფრო მეტის მოცემა შეგვეძლო. ჩვენ ამისათვის ყველა აუცილებელი «ობიექტური» პირობა გვქონდა.

მაშ, რა გარანტიაა, რომ წელს არ განმეორდება შარშანდელი კაზუსი, რომ გეგმა შესრულდება მთლიანად, რომ არსებულ შესაძლებლობებს გამოვიყენებთ ისე, როგორც საჭიროა მათი გამოყენება, **რომ თქვენი დაპირება ნაწილობრივ ქაღალდზე არ დარჩება?**

სახელმწიფოთა ისტორიაში, ქვეყნების ისტორიაში, არმიების ისტორიაში ყოფილა შემთხვევები, როცა წარმატებისათვის, გამარჯვებისათვის ყველა შესაძლებლობა არსებობდა, მაგრამ ისინი, ეს შესაძლებლობანი, გამოუყენებელი რჩებოდა, რადგან ხელმძღვანელები ვერ ამჩნევდნენ ამ შესაძლებლობებს, ვერ იყენებდნენ მათ, და არმიები მარცხდებოდნენ.

გვაქვს თუ არა ჩვენ ყველა შესაძლებლობა, რაც აუცილებელია 1931 წლის საკონტროლო ციფრების შესასრულებლად?

დიახ, ასეთი შესაძლებლობანი ჩვენ გვაქვს.

რაში მდგომარეობენ ეს შესაძლებლობანი, რა არის საჭირო იმისათვის, რომ ეს შესაძლებლობანი რეალურად არსებობდნენ?

უწინარეს ყოვლისა საჭიროა ქვეყანას ჰქონდეს საკმაო **ბუნებრივი სიმდიდრე:** რკინის მადანი, ქვანახშირი, ნავთი, პური, ბამბა. არის თუ არა ყოველივე ეს ჩვენში? არის. არის უფრო მეტი, ვიდრე სხვა რომელიმე ქვეყანაში. ავიღოთ თუნდაც ურალი, რომელიც წარმოადგენს სიმდიდრეთა ისეთ კომბინაციას, როგორიც არც ერთ სხვა ქვეყანაში არ მოიპოვება. მადანი, ქვანახშირი, ნავთი, პური — რა გინდათ, რომ ურალში არ იყოს! ჩვენს ქვეყანაში ყველაფერია, გარდა კაუჩუკისა. მაგრამ ერთი-ორი წლის შემდეგ ჩვენს განკარგულებაში კაუჩუკიც იქნება. ამ მხრივ, ბუნებრივი სიმდიდრის მხრივ, ჩვენ სავსებით უზრუნველყოფილი ვართ. იგი ჩვენ უფრო მეტიც გვაქვს, ვიდრე გვესაჭიროება.

რა არის კიდევ საჭირო?

საჭიროა **ისეთი ხელისუფლების არსებობა,** რომელსაც ექნება სურვილი და ძალა — გამოიყენოს ეს უდიდესი ბუნებრივი სიმდიდრე ხალხის სასარგებლოდ. არსებობს თუ არა ჩვენში ასეთი ხელისუფლება? არსებობს. მართალია, ჩვენი მუშაობა ბუნებრივი სიმდიდრის გამოსაყენებლად ყოველთვის როდი ხერხდება ჩვენივე მუშაკებს შორის შეხლა-შემოხლის გარეშე. მაგალითად, შარშან საბჭოთა ხელისუფლებას მოუხდა ერთგვარი ბრძოლის გაწევა ქვანახშირისა და მეტალურგიის მეორე ბაზის შექმნის საკითხში, ბაზისა, ურომლისოდაც შეუძლებელია ჩვენი შემდგომი განვითარება. მაგრამ ჩვენ უკვე გადავლახეთ ეს დაბრკოლებანი. და ჩვენ მალე გვექნება ეს ბაზა.

რა არის კიდევ საჭირო?

საჭიროა კიდევ, რომ ეს ხელისუფლება სარგებლობდეს მუშებისა და გლეხების მილიონიანი მასების **მხარდაჭერით.** სარგებლობს თუ არა ჩვენი ხელისუფლება ასეთი მხარდაჭერით? დიახ, სარგებლობს. მთელ მსოფლიოში ვერ ნახავთ მეორე ასეთ ხელისუფლებას, რომე-

ლიც სარგებლობდეს მუშებისა და გლეხების ისეთი მხარდაჭერით, როგორითაც საბჭოთა ხელისუფლება სარგებლობს. არ მივუთითებ სოციალისტური შეჯიბრების ზრდის ფაქტებზე, დამკვრელობის ზრდის ფაქტებზე, შემხვედრი სამრეწველო-საფინანსო გეგმისათვის ბრძოლის კამპანიაზე. ყველა ეს ფაქტი, რაც ცხადყოფს მილიონიანი მასების მიერ საბჭოთა ხელისუფლებისათვის მხარის დაჭერას. საყოველთაოდ ცნობილია.

რა არის კიდევ საჭირო, რომ მთლიანად და გადაჭარბებით შესრულდეს 1931 წლის საკონტროლო ციფრები?

საჭიროა კიდევ **ისეთი წყობილების** არსებობა, რომელიც თავისუფალი იქნება კაპიტალიზმის განუკურნავი სენისაგან და რომელსაც სერიოზული უპირატესობა ექნება კაპიტალიზმთან შედარებით. კრიზისი, უმუშევრობა, მფლანგველობა, ფართო მასების სიღატაკე — აი კაპიტალიზმის განუკურნავი სენი. ჩვენი წყობილება არ არის დაავადებული ამ სენით, იმიტომ რომ ძალაუფლება ჩვენს ხელშია, მუშათა კლასის ხელში, იმიტომ რომ ჩვენ გეგმიანი მეურნეობა გვაქვს, გეგმაშეზომილად ვაგროვებთ რესურსებს და სწორად ვანაწილებთ მათ სახალხო მეურნეობის დარგებს შორის. ჩვენ თავისუფალი ვართ კაპიტალიზმის განუკურნავი სენისაგან. ამაშია ჩვენი განსხვავება, ამაშია ჩვენი გადამწყვეტი უპირატესობა კაპიტალიზმის წინაშე. შეხედეთ, როგორ სურთ კაპიტალისტებს თავი დააღწიონ კრიზისს. ისინი მაქსიმალურად ამცირებენ მუშების ხელფასს. ისინი მაქსიმალურად ამცირებენ ნედლეულისა და სასურსათო პროდუქტების ფასებს. მაგრამ მათ არ სურთ რამდენადმე სერიოზულად შეამცირონ სამრეწველო ნაწარმის ფასები. ეს იმას ნიშნავს, რომ მათ სურთ თავი დააღწიონ კრიზისს საჭონლის ძირითად მომხმარებელთა ხარჯზე, მუშების ხარჯზე, გლეხების ხარჯზე, იმ ქვეყნების მშრომელთა ხარჯზე, რომლებიც ნედლეულსა და სურსათ-სანოვაგეს ამზადებენ. კაპიტალისტები ჭრიან იმ ტოტს, რომელზედაც თვითონ სხედან. და კრიზისიდან თავის დაღწევის მაგივრად გამოდის მისი გაღრმავება, გამოდის ახალ წანამძღვართა დაგროვება, რომელნიც ახალ, უფრო მწვავე კრიზისს იწვევენ. ჩვენი უპირატესობა ის არის, რომ ჩვენ არ ვიცით ჭარბი წარმოების კრიზისი, ჩვენ არა გვყავს და არც გვეყოლება უმუშევართა მილიონები, ჩვენში არ არის წარმოების ანარქია, ვინაიდან ჩვენ გეგმიანი მეურნეობა გვაქვს. მაგრამ ეს ყველაფერი როდია. ჩვენი ქვეყანა ყველაზე კონცენტრირებული მრეწველობის ქვეყანაა. ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენ შეგვიძლია ჩვენი მრეწველობის აგება საუკეთესო ტექნიკის საფუძველზე და ამის მეოხებით შრომის უმაგალითო ნაყოფიერების,

დაგროვების უმაგალითო ტემპის უზრუნველყოფა. ჩვენი სისუსტე წარსულში ის იყო, რომ ეს მრეწველობა ეყრდნობოდა დაქუცმაცებულ და წვრილ გლეხურ მეურნეობას. მაგრამ ეს **იყო.** ახლა ეს უკვე აღარ არის. ხვალ, შეიძლება, ერთი წლის შემდეგ, ჩვენ გავხდებით მსოფლიოში ყველაზე მსხვილი სოფლის მეურნეობის ქვეყანად. საბჭოთა მეურნეობებმა და კოლმეურნეობებმა, — ისინი კი მსხვილი მეურნეობის ფორმებს წარმოადგენენ, — უკვე ამ წელს მოგვცეს მთელი ჩვენი სასაქონლო მარცვლეულის ნახევარი. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ჩვენი წყობილება, საბჭოთა წყობილება, გვაძლევს სწრაფი წინსვლის ისეთ შესაძლებლობებს, რომლებზედაც არც ერთ ბურჟუაზიულ ქვეყანას არ შეუძლია ოცნება.

რა არის კიდევ საჭირო იმისათვის, რომ ბუმბერაზული ნაბიჯით გავწიოთ წინ?

საჭიროა ისეთი **პარტიის** არსებობა, რომელიც საკმაოდ შემჭიდროებული და ერთიანი იქნება იმისათვის, რომ მუშათა კლასის ყველა საუკეთესო ადამიანის ძალღონე წარმართოს **ერთი წერტილისაკენ,** და საკმაოდ გამოცდილი იმისათვის, რომ არ შედრკეს სიძნელეთა წინაშე და სისტემატურად გაატაროს ცხოვრებაში სწორი, რევოლუციური, ბოლშევიკური პოლიტიკა. გვყავს თუ არა ჩვენ ასეთი პარტია? დიახ, გვყავს. სწორია თუ არა მისი პოლიტიკა? დიახ, სწორია, ვინაიდან იგი სერიოზულ წარმატებებს იძლევა. ამას ახლა აღიარებენ მუშათა კლასის არა მარტო მეგობრები, არამედ მტრებიც. შეხედეთ, როგორ ღმუიან და ცოფს ჰყრიან ჩვენი პარტიის წინააღმდეგ ყველასათვის ცნობილი «პატივცემული» ჯენტლმენები — ფიში ამერიკაში, ჩერჩილი ინგლისში, პუანკარე საფრანგეთში. რატომ ღმუიან და ცოფს ჰყრიან ისინი? იმიტომ, რომ ჩვენი პარტიის პოლიტიკა სწორია, იმიტომ, რომ ის წარმატებას წარმატებაზე იძლევა.

აი, ამხანაგებო, ყველა ის შესაძლებლობანი, რომელნიც გვიადვილებენ 1931 წლის საკონტროლო ციფრების განხორციელებას, რომელნიც შესაძლებლობას გვაძლევენ შევასრულოთ ხუთწლედი 4 წელიწადში, ხოლო გადამწყვეტ დარგებში — 3 წელიწადშიც კი.

ამრიგად, გეგმის შესრულების პირველი პირობა — «ობიექტურია» შესაძლებლობანი — ჩვენ გვაქვს.

გვაქვს თუ არა მეორე პირობა — ამ შესაძლებლობათა გამოყენების უნარი?

სხვანაირად რომ ვთქვათ, გვაქვს თუ არა სწორი **ხელმძღვანელობა** ფაბრიკების, ქარხნებისა და მაღაროების მიმართ? აქ ყველაფერი რიგზეა თუ არა?

სამწუხაროდ, აქ ყველაფერი რიგზე არ არის. და ჩვენ, როგორც ბოლშევიკებმა, ეს პირდაპირ და აშკარად უნდა ვთქვათ.

რას ნიშნავს ხელმძღვანელობის გაწევა წარმოებისათვის? ჩვენში ყოველთვის ბოლშევიკურად როდი უყურებენ საწარმოთათვის ხელმძღვანელობის გაწევის საკითხს. ჩვენში ხშირად ფიქრობენ, რომ ხელმძღვანელობა ნიშნავს ქაღალდებზე ხელის მოწერას. ეს სამწუხაროა, მაგრამ ეს ფაქტია. ზოგჯერ უნებურად გაგონდება შჩედრინის პომპადურები. ხომ გახსოვთ, პომპადური ქალი როგორ ასწავლიდა ჰკუას ახალგაზრდა პომპადურს: თავს ნუ იმტვრევ მეცნიერების შესწავლით, ნუ ჩაუკვირდები საქმეს, დაე ეს სხვებმა აკეთონ, შენი საქმე არ არის ეს, — შენი საქმე ხელმძღვანელობაა, ქაღალდებზე ხელის მოწერაო. ჩვენდა სამარცხვინოდ, უნდა ვაღიაროთ, რომ ჩვენს შორისაც, ბოლშევიკებს შორისაც, ცოტა არ არიან ისეთები, რომელნიც ხელმძღვანელობას ეწევიან ქაღალდებზე ხელის მოწერით. ხოლო რაც შეეხება საქმეში ჩახედვას, ტექნიკის დაუფლებას, საქმის ბატონ-პატრონად გახდომას, — ამაზე თავს არ იტკივებენ.

როგორ მოხდა, რომ ჩვენ, ბოლშევიკებმა, რომლებმაც სამი რევოლუცია მოვახდინეთ, რომლებიც გამარჯვებული გამოვედით სასტიკი სამოქალაქო ომიდან, რომლებმაც გადავჭერით მრეწველობის შექმნის უდიდესი ამოცანა, მოვაბრუნეთ გლეხობა სოციალიზმის გზისაკენ, — როგორ მოხდა, რომ ჩვენ წარმოების ხელმძღვანელობის საქმეში ქედს ვიხრით ქაღალდის წინაშე?

ამის მიზეზი არის ის, რომ ქაღალდზე ხელის მოწერა უფრო ადვილია, ვიდრე წარმოების ხელმძღვანელობა. და აი ბევრი სამეურნეო მუშაკი ამ ნაკლები წინააღმდეგობის ხაზით წავიდა. ჩვენც, ცენტრსაც, მიგვიძღვის აქ ბრალი. ათიოდე წლის წინათ წამოყენებული იყო ლოზუნგი: «რადგან კომუნისტებს წარმოების ტექნიკა ჯერ არ ესმით ისე, როგორც საჭიროა, რადგან მათ ჯერ კიდევ უნდა ისწავლონ მეურნეობის მართვა, დაე ძველი ტექნიკოსები და ინჟინრები, სპეციალისტები, გაუძღვნენ წარმოებას, თქვენ კი, კომუნისტები, ნუ ჩაერევით საქმის ტექნიკაში, მაგრამ, ჩაურევლად, შეისწავლეთ ტექნიკა, შეუსვენებლად შეისწავლეთ წარმოების მართვის მეცნიერება, რათა შემდეგში ჩვენს ერთგულ სპეციალისტებთან ერთად გახდეთ წარმოების ნამდვილი ხელმძღვანელები, საქმის ნამდვილი ბატონ-პატრონები». ასეთი იყო ლოზუნგი. რა გამოვიდა ნამდვილად? ამ ფორმულის მეორე ნაწილი უკუაგდეს, რადგან სწავლა უფრო ძნელია, ვიდრე ქაღალდებზე ხელის მოწერა; ფორმულის პირველი ნაწილი კი დაამახინჯეს იმით, რომ ჩაურევლობა გაიგეს,

როგორც წარმოების ტექნიკის შესწავლაზე ხელის აღება. გამოვიდა სისულელე, მავნე და სახიფათო სისულელე, რომლისგანაც რაც უფრო მალე განვთავისუფლდებით, მით უკეთესია.

თვით ცხოვრებას არა ერთხელ მოუცია ჩვენთვის სიგნალი, რომ ამ მხრივ საქმე კარგად ვერ არის. შახტის საქმე პირველი სიგნალი იყო. შახტის საქმემ გვიჩვენა, რომ პარტორგანიზაციებს და პროფკავშირებს აკლდათ რევოლუციური სიფხიზლე. მან გვიჩვენა, რომ ჩვენი სამეურნეო მუშაკები უმსგავსოდ ჩამორჩნენ ტექნიკის მხრივ, რომ ზოგიერთი ძველი ინჟინერი და ტექნიკოსი, რაკი უკონტროლოდ მუშაობს, ადვილად ადგება მავნებლობის გზას, მით უფრო, რომ მათ განუწყვეტლივ თავს აბეზრებენ «წინადადებებით» მტრები უცხოეთიდან. მეორე სიგნალი «სამრეწველო პარტიის» პროცესია.

რა თქმა უნდა, მავნებლობას საფუძვლად უდევს კლასობრივი ბრძოლა. რა თქმა უნდა, კლასობრივი მტერი გააფთრებულ წინააღმდეგობას უწევს სოციალისტურ შეტევას. მაგრამ მარტო ეს არ კმარა მავნებლობის ასე ფართოდ გაფურჩქვნის ასახსნელად.

როგორ მოხდა, რომ მავნებლობამ ასეთი ფართო ხასიათი მიიღო? ვინ არის დამნაშავე ამაში? ჩვენ ვართ ამაში დამნაშავე. ჩვენ რომ მეურნეობის ხელმძღვანელობის საქმე სხვანაირად დაგვეყენებინა, ჩვენ რომ გაცილებით უფრო ადრე დაგვეწყო საქმის ტექნიკის შესწავლა, ტექნიკის დაუფლება, ჩვენ რომ უფრო ხშირად და გონივრულად ჩავრეოდით მეურნეობის ხელმძღვანელობის საქმეში, — მავნებლები ვერ მოგვაყენებდნენ ასეთ დიდ ზიანს.

საჭიროა ჩვენ თვითონ გავხდეთ სპეციალისტები, საქმის ბატონ-პატრონნი, საჭიროა პირი ვიბრუნოთ ტექნიკური ცოდნისაკენ, — აი საითკენ გვეწეოდა ცხოვრება. მაგრამ ვერც პირველმა სიგნალმა, ვერც მეორე სიგნალმაც კი ვერ უზრუნველყო ჯერ კიდევ აუცილებელი მობრუნება. დროა, დიდი ხანია დროა პირი ვიბრუნოთ ტექნიკისაკენ. დროა უკუვაგდოთ ძველი ლოზუნგი, დრომოჭმული ლოზუნგი ტექნიკაში ჩაურევლობის შესახებ, და თვითონ გავხდეთ სპეციალისტები, საქმის მცოდნენი, გავხდეთ საქმის სრული ბატონ-პატრონნი.

ხშირად კითხულობენ, რატომ არა გვაქვს ერთმმართველობა? იგი არა გვაქვს და არ გვექნება მანამდე, ვიდრე არ დავეუფლებით ტექნიკას. სანამ ჩვენს შორის, ბოლშევიკებს შორის, საკმაოდ არ ვეყოლება ტექნიკის, ეკონომიკისა და ფინანსების საკითხებთან კარგად გაცნობილი ადამიანები, ჩვენ არ გვექნება ნამდვილი ერთმმართველობა. რამდენი რეზოლუციაც უნდა სწეროთ, რა სიტყვებითაც უნდა იფიცოთ, თუ თქვენ არ დაეუფლებით ქარხნის, ფაბ-

რიკის, მაღაროს ტექნიკას, ეკონომიკას და ფინანსებს, — არაფერი არ გამოვა, ერთმმართველობა არ იქნება.

მაშასადამე, ამოცანა ის არის, რომ თვითონ ჩვენ დავეუფლოთ ტექნიკას, თვითონ ჩვენ გავხდეთ საქმის ბატონ-პატრონნი. მხოლოდ ამაშია იმის გარანტია, რომ ჩვენი გეგმები სავსებით შესრულდება, ხოლო ერთმმართველობა გატარდება.

რა თქმა უნდა, ეს საქმე ადვილი არაა, მაგრამ სავსებით დასაძლევია. მეცნიერება, ტექნიკური გამოცდილება, ცოდნა — ყოველივე ეს შეიძლება შეძენილ იქნას. დღეს არა გვაქვს ისინი, მაგრამ ხვალ გვექნება. აქ მთავარი ისაა, რომ გქონდეს ძლიერი ბოლშევიკური სურვილი — დაეუფლო ტექნიკას, დაეუფლო წარმოების მეცნიერებას. თუ ძლიერი სურვილი იქნება, ყველაფრის მიღწევა შეიძლება, ყველაფრის დაძლევა შეიძლება.

ზოგჯერ კითხულობენ, ხომ არ შეიძლება რამდენადმე შევანელოთ ტემპები, შევაკავოთ მოძრაობა. არა, ამხანაგებო, არ შეიძლება! არ შეიძლება ტემპების შემცირება! პირიქით, ძალებისა და შესაძლებლობათა მიხედვით საჭიროა მათი გადიდება. ამას მოითხოვს ჩვენგან ჩვენი ვალდებულებანი სსრ კავშირის მუშებისა და გლეხების წინაშე. ამას მოითხოვს ჩვენგან ჩვენი ვალდებულებანი მთელი მსოფლიოს მუშათა კლასის წინაშე.

ტემპების შენელება ჩამორჩენას ნიშნავს. ჩამორჩენილებს კი სცემენ. ჩვენ კი არ გვინდა ნაცემი ვიყოთ. არა, არ გვინდა! ძველი რუსეთის ისტორია, სხვათა შორის, იმაში მდგომარეობდა, რომ მას განუწყვეტლივ სცემდნენ ჩამორჩენილობისათვის. სცემდნენ მონღოლელი ხანები. სცემდნენ თურქი ბეგები. სცემდნენ შვედი ფეოდალები. სცემდნენ პოლონელ-ლიტველი პანები. სცემდნენ ინგლის-საფრანგეთის კაპიტალისტები. სცემდნენ იაპონელი ბარონები. სცემდნენ ყველანი — ჩამორჩენილობისათვის. სამხედრო ჩამორჩენილობისათვის, კულტურული ჩამორჩენილობისათვის, სახელმწიფოებრივი ჩამორჩენილობისათვის, სამრეწველო ჩამორჩენილობისათვის, სასოფლო-სამეურნეო ჩამორჩენილობისათვის. სცემდნენ იმიტომ, რომ ეს მათთვის სახეირო იყო და დაუსჯელად ჩაუვლიდათ ხოლმე. ხომ გახსოვთ რევოლუციის წინადროის პოეტის სიტყვები: «Ты и убогая, ты и обильная, ты и могучая, ты и бессильная, матушка Русь» [1]. ძველი პოეტის ეს სიტყვები კარგად დაისწავლეს ამ ვაჟბატონებმა. ისინი სცემდნენ და თან დას-

[1] «შენ უხვიცა ხარ, თან უბადრუკიც, შენ ძლიერიც ხარ, თანაც უძლური, დედავ რუსეთო».

ძენდნენ: «შენ უხვი ხარ» — მაშასადამე, შეიძლება შენს ხარჯზე გავმდიდრდეთ. ისინი სცემდნენ და თან დასძენდნენ: «შენ უბადრუკი და უძლური ხარ» — მაშასადამე, შეიძლება შენი ცემა და ძარცვა დაუსჯელად. ასეთია ექსპლოატატორების კანონი — ჩამორჩენილებისა და სუსტების ცემა. კაპიტალიზმის მგლური კანონი. შენ ჩამორჩი, შენ სუსტი ხარ — მაშასადამე, შენ მართალი არა ხარ, მაშასადამე, შეიძლება შენი ცემა და დამონება. შენ ძლიერი ხარ — მაშასადამე, შენ მართალი ხარ, მაშასადამე, შენ უნდა გერიდონ.

აი რატომ აღარ შეიძლება ჩამოვრჩეთ.

წარსულში ჩვენ არ გვქონდა და არც შეიძლებოდა გვქონოდა სამშობლო. მაგრამ ახლა, როცა დავამხეთ კაპიტალიზმი, ხოლო ჩვენში ხელისუფლება მუშურია, — ჩვენ გვაქვს სამშობლო და ჩვენ დავიცავთ კიდეც მის დამოუკიდებლობას. გინდათ თუ არა, რომ ჩვენი სოციალისტური სამშობლო დაამარცხონ და რომ მან დაკარგოს თავისი დამოუკიდებლობა? და თუ ეს არ გინდათ, მაშინ რაც შეიძლება მოკლე ხანში უნდა მოსპოთ მისი ჩამორჩენილობა და განავითაროთ ნამდვილი ბოლშევიკური ტემპები მისი სოციალისტური მეურნეობის მშენებლობის საქმეში. სხვა გზა არ არსებობს. აი რატომ ამბობდა ლენინი ოქტომბრის დროს: «ან სიკვდილი, ან დავეწიოთ და გავუსწროთ მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყნებს».

ჩვენ 50 — 100 წლით ჩამოვრჩით მოწინავე ქვეყნებს. ჩვენ ეს მანძილი ათი წლის განმავლობაში უნდა გავირბინოთ. ან შევასრულებთ ამას, ან გაგვსრესენ.

აი რას გვიკარნახებს ჩვენი ვალდებულებანი სსრ კავშირის მუშებისა და გლეხების წინაშე.

მაგრამ ჩვენ გვაქვს კიდევ სხვა, უფრო სერიოზული და უფრო მნიშვნელოვანი ვალდებულებანი. ეს არის ვალდებულებანი მსოფლიო პროლეტარიატის წინაშე. ისინი ემთხვევიან პირველი სახის ვალდებულებებს. მაგრამ ჩვენ მათ უფრო მაღლა ვაყენებთ. სსრ კავშირის მუშათა კლასი მსოფლიო მუშათა კლასის ნაწილია. ჩვენ გავიმარჯვეთ არა მარტო სსრ კავშირის მუშათა კლასის ძალღონის მეოხებით, არამედ მსოფლიო მუშათა კლასის მხარდაჭერითაც. ასეთი დახმარება რომ არ გვქონოდა, ჩვენ დიდი ხანია გაგვწეწავდნენ. ამბობენ, რომ ჩვენი ქვეყანა ყველა ქვეყნის პროლეტარიატის დამკვრელი ბრიგადა არისო. ეს კარგადაა ნათქვამი. მაგრამ ეს ჩვენ გვაკისრებს მეტად სერიოზულ ვალდებულებებს. რისთვის ვციქერს მხარს საერთაშორისო პროლეტარიატი, რით დავიმსახურეთ ასეთი მხარდაჭერა? იმით, რომ პირველად ჩვენ შევებრძო-

ლეთ კაპიტალიზმს, პირველად ჩვენ დავამყარეთ მუშური ხელისუფლება, პირველად ჩვენ დავიწყეთ სოციალიზმის შენება. იმით, რომ ჩვენ ვაკეთებთ ისეთ საქმეს, რომელიც წარმატების შემთხვევაში მთელ მსოფლიოს გადააბრუნებს და გაათავისუფლებს მთელ მუშათა კლასს. ხოლო რა არის საჭირო წარმატებისათვის? ჩვენი ჩამორჩენილობის ლიკვიდაცია, მშენებლობის მაღალი ბოლშევიკური ტემპების განვითარება. ჩვენ ისე უნდა წავიდეთ წინ, რომ მთელი მსოფლიოს მუშათა კლასს, რომელიც ჩვენ შემოგვყურებს, შეეძლოს თქვას: აი ის, ჩემი მოწინავე რაზმი, აი ის, ჩემი დამკვრელი ბრიგადა, აი ის, ჩემი მუშური ხელისუფლება, აი ის, ჩემი სამშობლო, — ისინი აკეთებენ თავიანთ საქმეს, ჩვენს საქმეს — კარგია, — მხარი დავუჭიროთ მათ კაპიტალისტების წინააღმდეგ და გავაჩაღოთ მსოფლიო რევოლუციის საქმე. უნდა გავამართლოთ თუ არა ჩვენ მსოფლიო მუშათა კლასის იმედები, შევასრულოთ ჩვენი ვალდებულებანი მის წინაშე? დიახ, უნდა გავამართლოთ, თუ ჩვენ არ გვსურს საბოლოოდ შევირცხვინოთ თავი.

ასეთია ჩვენი ვალდებულებანი, საშინაო და საერთაშორისო.

თქვენ ხედავთ, რომ ისინი გვიკარნახებენ განვითარების ბოლშევიკურ ტემპებს.

ვერ ვიტყვი, რომ მეურნეობის ხელმძღვანელობის მხრივ ჩვენში ამ წლების განმავლობაში არაფერი გაკეთებულიყოს. გაკეთებულია, და ძალიან ბევრიც. ჩვენ, ომისწინა დროსთან შედარებით, ერთიორად გავადიდეთ მრეწველობის პროდუქცია. ჩვენ შევქმენით მსოფლიოში ყველაზე მსხვილი სასოფლო-სამეურნეო წარმოება. მაგრამ ჩვენ კიდევ მეტის გაკეთება შეგვეძლო, რომ ამ ხნის განმავლობაში ვცდილიყავით ჯეროვნად დავუფლებოდით წარმოებას, მის ტექნიკას, მის ფინანსურ-ეკონომიურ მხარეს.

მაქსიმუმ ათ წელიწადში უნდა გავირბინოთ ჩვენ ის მანძილი, რომლითაც კაპიტალიზმის მოწინავე ქვეყნებს ჩამოვრჩით. ამისათვის ჩვენ ყველა «ობიექტური» შესაძლებლობა მოგვეპოვება. გვაკლია მხოლოდ ამ შესაძლებლობათა სათანადოდ გამოყენების უნარი. ეს კი დამოკიდებულია ჩვენზე. **მხოლოდ** ჩვენზე! დროა ვისწავლოთ ამ შესაძლებლობათა გამოყენება. დროა ბოლო მოვუღოთ წარმოებაში ჩაურევლობის დამპალ გეზს. დროა შევითვისოთ სხვა, ახალი, ახლანდელი პერიოდის შესაბამისი გეზი: ჩავერიოთ ყველაფერში. თუ შენ ქარხნის დირექტორი ხარ — ჩაერიე ყველა საქმეში, ჩაუკვირდი ყველაფერს, მხედველობიდან არაფერი გაუშვა, ისწავლე და კიდევ ისწავლე. ბოლშევიკები უნდა დაეუფლონ ტექნიკას. დროა, რომ ბოლშევიკები თვითონ გახდნენ სპეციალისტები.

ტექნიკა რეკონსტრუქციის პერიოდში ყველაფერს წყვეტს. და ის სამეურნეო მუშაკი, რომელსაც არ სურს შეისწავლოს ტექნიკა, არ სურს დაეუფლოს ტექნიკას, — ანეგდოტია და არა სამეურნეო მუშაკი.

ამბობენ, ძნელია ტექნიკის დაუფლებაო. მართალი არ არის! არ არსებობს ისეთი ციხე-სიმაგრე, რომლის აღება ბოლშევიკებს არ შეეძლოთ. ჩვენ გადავჭერით მთელი რიგი უძნელესი ამოცანები. ჩვენ დავამხეთ კაპიტალიზმი. ჩვენ ავიღეთ ძალაუფლება. ჩვენ ავაშენეთ უმსხვილესი სოციალისტური ინდუსტრია. ჩვენ საშუალო გლეხი მოვაბრუნეთ სოციალიზმის გზისაკენ. მშენებლობის თვალსაზრისით ყველაზე მნიშვნელოვანი ჩვენ უკვე გავაკეთეთ. ცოტაღა დაგვრჩა: შევისწავლოთ ტექნიკა, დავეუფლოთ მეცნიერებას. და როცა ამას გავაკეთებთ, მაშინ ჩვენ ისეთ ტემპებს განვავითარებთ, რომელთა შესახებ ახლა ოცნებასაც კი ვერ ვბედავთ. და ჩვენ ამას გავაკეთებთ, თუ ამას ნამდვილად მოვისურვებთ!